

Anvisningar till blanketten Anmälan av fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning

Kontaktuppgifter: e-post fornsok@raa.se, tel. nr 08-5191 8571 må – fre 9.00-11.30
Ifyllt blankett skickas till: fmisreg@raa.se

Blanketten för anmälan kan även användas vid avrapportering av åtgärder utan beslut enligt KML, t.ex. specialinventering eller frivillig utredning.

Fält som är obligatoriska för registrering i FMIS är skrafferade och markerade med feta ramar på blanketten.

Geografiska uppgifter (obligatoriska fält)

Här anges **län, kommun, landskap, socken** eller **stad**, **kartbladsbeteckning** samt **fastighets-** eller **kvartersbeteckning**. Med **kartbladsbeteckning** avses den alfanumeriska beteckningen och kvartsblad, t.ex. 4F 8d NV eller 20D 4–5 e–f SV, för det eller de kartblad av Ortofotokarta eller Fastighetskartan (f.d. Ekonomiska kartan) i skala 1:10 000, 1:12 500 alternativt 1:20 000 på vilken lämningen är belägen. Fälten **Län, Kommun, Landskap, Socken** och **Kartblad** är obligatoriska vid registrering i FMIS.

Anmälan (obligatoriska fält vid anmälan)

Fältet fylls i vid anmälan av fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning.

Här anges **Anmälningstyp**, dvs. om det rör sig om en nyanmälan eller en ändringsanmälan, **Ansvarig organisation, Anmälare, Anmälningsdatum, Person som utfört besiktning i fält, Datum för besiktning** och eventuell **Uppgiftslämnare**. Fälten **Anmälningstyp, Ansvarig organisation, Anmälare** och **Anmälningsdatum** är obligatoriska vid anmälan.

Inventering (obligatoriska fält vid inventering)

Fältet fylls i vid avrapportering av åtgärder utan beslut enligt KML.

Här anges **Inventeringstyp, Ansvarig organisation, Ansvarig person/platsledare, Granskningsdatum, Inventerande organisation, Inventerare** och **Inventeringsdatum**. Fälten **Inventeringstyp, Ansvarig organisation, Ansvarig person/platsledare** och **Granskningsdatum** är obligatoriska vid registrering i FMIS.

Berörda RAÄ-nr/tillfälliga arbetsidentiteter (objektnr) (obligatoriskt fält)

Här anges samtliga berörda RAÄ-nummer eller tillfälliga arbetsidentiteter (objektnummer). Med RAÄ-nummer avses det/de sockenvisa löpnummer i FMIS som lämningen/lämningarna har sedan tidigare. För lämningar som är registrerade i FMIS ska alltid RAÄ-nummer anges. RAÄ-nummer skrivs enligt formeln sockennamn + nummer + eventuellt undernummer, t.ex. "Täby 82:1". För lämningar som inte är registrerade i FMIS anges den arbetsidentitet som har tilldelats i fält.

Uppgifter om lägesbestämning

Mätmetod (*obligatoriskt fält*)

Här anges enligt rullista den metod som använts vid inmätning av lämningens läge och avgränsning. Rullistan innehåller fem alternativ: **DGPS**, **GPS**, **Manuell inprickning**, **RTK** och **Totalstation**. Om digital inmätning, t.ex. GPS, har använts i fält och resultatet sedan har överförts manuellt på karta anges mätmetoden som manuell inprickning.

Skala (*obligatoriskt fält vid analoga lägesdata*)

När kopia av Ortofoto eller Fastighetskarta används för angivande av lägesuppgifter ska alltid skala för använt kartunderlag anges. För registrering i FMIS bör kartunderlaget vara i skala 1:10 000.

Medelfel vid inmätning

Här anges det medelfel som uppstått vid inmätning av lägesbestämning för och avgränsning av lämning. Avser det medelfel som genereras av t.ex. GPS.

Kommentar kring inmätning

Här kommenteras eventuella tekniska problem vid inmätningen. Det kan t.ex. röra sig om dålig satellitmottagning vid inmätningstillfället.

Leverans av lägesuppgifter till Riksantikvarieämbetet

Lägesuppgifter för samtliga redovisade lämningar och undersökningsområden ska levereras till Riksantikvarieämbetet. Lämningens exakta läge markeras. Lämningar kan markeras som punkt, linje eller område. Enstaka lämningar som är mindre än 20 m markeras vanligen som punktobjekt, t.ex. gravar, älvkvarnsförekomster och fyndplatser. För linjeobjekt, t.ex. hägnader och färdvägar, markeras den exakta sträckningen. För områden, t.ex. boplatser, gravfält och fossil åkermark, markeras den exakta utbredningen.

Varje geometri måste vara märkt med RAÄ-nr/tillfällig arbetsidentitet (objektnummer).

För lämning som är delundersökt måste det framgå tydligt vilka delar av lämningen som kvarligger och vilka delar som är undersökta och borttagna.

Digitala lägesdata

Lägesuppgifter bör levereras digitalt i shape-format. Projektionen ska vara SWEREF 99 TM. Samtliga filer som ingår i det aktuella shape-fil setet måste ingå i leveransen för att lägesdata ska vara användbara. Shape-fil set innehåller 3 – 6 filer, som har suffixen -shp, -dbf, -prj, -shx, -sbn eller -sbx. Filerna zippas ihop och bifogas blanketten då den skickas med e-post till Riksantikvarieämbetet.

Analoga lägesdata

Ifall det inte är möjligt att leverera digitala lägesdata ska kopia av Ortofoto eller Fastighetskartan (f.d. Ekonomiska kartan) översändas. Kopian ska vara i skala 1:10 000, 1:12 500 alternativt 1:20 000 samt i projektionen SWEREF 99 TM.

Då blanketten skickas till Riksantikvarieämbetet måste det framgå i e-posten att kartkopia skickas separat. Kartkopian märks med län, socken, undersökande institution och undersökningens diarienummer eller projektnummer och skickas till:

Riksantikvarieämbetet
Informationsavdelningen
Informationsförsörjning
Box 1114
621 22 VISBY

Objekttabell för enkel lämningstyp (*obligatorisk vid enkel lämningstyp*)

Tabellen används för redovisning av lämning med enkel lämningstyp.

Lämningstypistan skiljer på enkel och sammansatt lämningstyp. Enkel lämningstyp används för enskilda lämningar. Sammansatt lämningstyp används för områden med flera lämningar som bedöms höra samman funktionellt och kronologiskt. Gällande lämningstypista finns att ladda ned på http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/fornsok/lamn3_4.pdf.

Följande är sammansatta lämningstyper och redovisas under Objekttabell för sammansatt lämningstyp:

<i>blästplats</i>	<i>hägnadssystem</i>
<i>boplats*</i>	<i>hällmålning</i>
<i>fiskeläge</i>	<i>hällristning</i>
<i>fångstgropsystem</i>	<i>metallindustri/järnbruk</i>
<i>färdvägssystem</i>	<i>område med flottningsanläggningar</i>
<i>gravfält</i>	<i>område med fossil åkermark</i>
<i>grav- och boplatssområde</i>	<i>område med militära anläggningar</i>
<i>gruvområde</i>	<i>område med skogsbrukslämningar</i>
<i>hammarområde</i>	<i>smidesområde</i>
<i>hamnområde</i>	<i>småindustriområde</i>
<i>hyttområde</i>	<i>viste</i>
<i>hytt- och hammarområde</i>	

RAÄ-nr (*obligatoriskt fält för lämning som är registrerad i FMIS*)

Om lämningen är registrerad i FMIS sedan tidigare anges det RAÄ-nummer som lämningen har i FMIS. RAÄ-nummer skrivs enligt formeln sockennamn + nummer + eventuellt undernummer, t.ex. "Täby 82:1".

Tillfällig arbetsidentitet (objektnr) (*obligatoriskt fält för lämning som inte är registrerad i FMIS*)

Om lämningen inte är registrerad i FMIS anges den tillfälliga arbetsidentitet (objektnummer) som lämningen tilldelats vid undersökningen.

Osäker position

Osäker position ska anges för:

- lämningar där GPS-mottagningen varit så dålig att lägesangivelsen inte är tillförlitlig eller om motsvarande problem har uppstått vid manuell inmätning.
- lämningar som har antikvarisk bedömning Uppgift om.
- lämningar som är registrerade i FMIS sedan tidigare som inte har återfunnits.
- undersökta och borttagna lämningar som inte är registrerade i FMIS och där lägesangivelsen är osäker.

Osäker position kan anges för:

- fyndplats.
- plats med tradition.
- förstörd och borttagen lämning, som inte är registrerad i FMIS sedan tidigare.

Osäker utbredning

Osäker utbredning anges för lämning med svårbestämbar eller osäker begränsning, t.ex. boplatser och överodlade lämningar.

Lägsta nivå (m ö h)

Här anges lämningens lägsta nivå över havet i meter. Värdet kan avrundas till närmaste 5- eller 10-metersnivå om det är beräknat utifrån höjdnivåkurvor.

Högsta nivå (m ö h)

Här anges lämningens högsta nivå över havet i meter. Värdet kan avrundas till närmaste 5- eller 10-metersnivå om det är beräknat utifrån höjdnivåkurvor.

Antikvarisk bedömning (obligatoriskt fält)

Här anges den antikvariska bedömningen av lämningen enligt rullista. Vid registrering i FMIS ska den praxis för antikvarisk bedömning som utvecklats vid Riksantikvarieämbetets fornminnesinventeringar följas. Denna praxis redovisas för varje lämningstyp i Lämningstypistan, som finns att ladda ned på http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/fornsok/lamn3_4.pdf.

Bevakningsobjekt anges då det vid okulär besiktning inte går att avgöra om lämningen utgör fast fornlämning eller inte. Lämningen bör kontrolleras ytterligare, t.ex. före en exploatering. Värdet ska användas restriktivt och då det används måste en motivering anges under **Beskrivning**.

Ej kulturhistorisk lämning anges för lämningstyperna Fornlämningsliknande bildning och Fornlämningsliknande lämning.

Fast fornlämning anges för lämningar som är skyddade enligt Kulturminneslagen (KML). Observera att värdet inte kan användas för helt undersökta och borttagna lämningar eller lämningar som är helt förstörda. Fast fornlämning får endast anges för lämning som kvarligger och där geometri bifogas. Felmarginalen vid inmätning får inte överstiga +/-10 m.

Förstörd anges om lämningens upplevelse- och arkeologiska värde är helt borta och det bedöms som att inget skydd enligt Kulturminneslagen (KML) kan kvarstå. Värdet används endast för lämningar som är registrerade i FMIS sedan tidigare.

Undersökt och borttagen anges för lämningar som är arkeologiskt undersökta och helt borttagna. Inget skydd enligt Kulturminneslagen (KML) kvarstår.

Uppgift om anges för de lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa.

Övrig kulturhistorisk lämning anges för kulturhistoriska lämningar som enligt rådande praxis inte utgör fast fornlämning. Används även för sådana lämningstyper som vanligen inte betraktas som "lämningar", t.ex. Plats med tradition och Fyndsamling osv.

Skadestatus (obligatoriskt fält)

Här anges enligt rullista om och i vilken omfattning lämningen är skadad.

Förstörd anges om lämningens upplevelse- och arkeologiska värde är helt borta och det bedöms som att inget skydd enligt Kulturminneslagen (KML) kan kvarstå. Detta kräver att lämningen tidigare har varit registrerad i FMIS.

Restaurerad anges för lämning vars utseende har återställts efter undersökning eller skada. Arbetet ska ha företagits under antikvarisk tillsyn och föregåtts av myndighetsbeslut.

Skadad anges för lämning som är skadad. Skadorna beskrivs i löpande text under fältet Skadeskrivning. Skadorna kan vara orsakade av människa, med eller utan uppsåt, eller av naturen, t.ex. erosion vid älv- eller sjöstrand, vindfäll, grävlingstryt. Av hävd bedöms t.ex. en boplats i åker inte som skadad, medan däremot en boplats i markberedd skogsmark kan bedömas som skadad. En arkeologisk undersökning betraktas inte som en skada på lämningen. En delundersökt lämning utan skador har värdet Välbevarad.

Undersökt och borttagen anges om lämningen är undersökt och borttagen och inget skydd kvarstår enligt Kulturminneslagen (KML).

Uppgift saknas anges för lämningar som registrerats som **Uppgift om** under **Antikvarisk bedömning** och **Läge**.

Välbevarad anges när lämningen varken är restaurerad, skadad, övertäckt eller förstörd. En arkeologisk undersökning betraktas inte som en skada på lämningen. En delundersökt lämning utan andra skador har värdet Välbevarad.

Övertäckt anges för lämning som har en beständig övertäckning och är omöjlig att bedöma.

Undersökningsstatus (obligatoriskt fält)

Här anges i vilken omfattning lämningen har undersökts arkeologiskt.

Delundersökt innebär att en del av fornlämningen är undersökt men att återstående del har skydd av Kulturminneslagen (KML). Även övrig kulturhistorisk lämning kan registreras som delundersökt, utan att för den skull återstående del har skydd av KML. Även en lämning som undersökts i avgränsande syfte ska registreras som delundersökt.

Ej undersökt anges för lämning som inte är arkeologiskt undersökta.

Undersökt och borttagen anges om lämningen är undersökt och borttagen och inget skydd kvarstår enligt Kulturminneslagen (KML).

Uppgift saknas anges för lämningar där arkeologiska undersökningar utförts i äldre tid och där kvaliteten på undersökningen eller dokumentationen idag anses bristfällig.

Antal

Antalet för en enkel lämningstyp är alltid 1. Värdet är förvalt i blanketten.

Lämningstyp (obligatoriskt fält)

Här anges lämningstyp enligt rullista. Gällande lämningstyplista finns att ladda ned på http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/fornsok/lamn3_4.pdf.

För förklaring till lämningstypers struktur och egenskapsvärden se "**Begreppsmodell för lämningstyp**", s. 10 – 11.

Egenskapsvärden

Här anges eventuella egenskapsvärden enligt rullista. Till lämningstypen kan föras vissa egenskapstyper. Dessa har i sin tur olika egenskapsvärden. Exempel på egenskapstyp är konstruktion (egenskapsvärde: övertorvad, stenfylld m.fl.), form (egenskapsvärde: rund, kvadratisk m.fl.) och fyllning (egenskapsvärde: rödockrafärgad sand). Om osäkerhet råder om egenskapsvärde kan detta utelämnas, dvs. om det inte går att avgöra om t.ex. en "Husgrund, historisk tid" använts i samband med bergsbruk eller skogsbruk, lämnasfälten för egenskapsvärde blanka.

Endast ett egenskapsvärde kan väljas. Ett fåtal lämningstyper har flervärda egenskapstyper. I de fall då flervärda egenskapstyper har flera egenskapsvärden väljs ett av dessa egenskapsvärden i rullistan. Övriga egenskapsvärden anges endast under beskrivningen.

För förklaring till lämningstypers struktur och egenskapsvärden se "**Begreppsmodell för lämningstyp**", s. 10 – 11.

Beskrivning (obligatoriskt fält)

Här ges en beskrivning av lämningen och en sammanfattning av undersökningsresultaten. Beskrivningen kan vara antingen en **ny beskrivning** eller ett **tillägg** till en befintlig beskrivning i FMIS.

Ny beskrivning

En **ny beskrivning** görs för lämningar som inte är registrerade i FMIS och för registrerade lämningar i de fall då resultaten från undersökningen innebär så omfattande förändringar att den befintliga beskrivningen i FMIS inte längre är aktuell. Beskrivningen ska följa den praxis som utvecklats vid Riksantikvarieämbetets fornminnesinventeringar. Se **Exempel på ny beskrivning**, s. 7 och "Handledning för inventering och dokumentation av forn- och kulturlämningar i FMIS. Exempelsamling" http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/2008/oktober/varia2008_4.pdf.

Inled beskrivningen med aktuell lämningstyp. Beskriv lämningens form, storlek och längdoriering, eventuella konstruktionsdetaljer, eventuella påträffade anläggningar och eventuella fynd i nämnd ordning. Mått anges i meter med undantag för älvkvarnar, ristningar, inskriptioner och föremål där mått anges i centimeter. Vid angivande av väderstreck anges alltid huvudväderstrecken, N, NV, NNV osv. Grader eller gon används inte. Längdorieringen på ett område anges med längsta längdriktningen först, exempelvis 50 x 20 meter (NV-SÖ).

Beskrivningen av påträffade fynd ska innehålla information om fyndkategori och tillverkningsmaterial, t.ex. 4 flintspån och 3 kvartsavslag.

Fynd som tillvaratas, men som inte kan relateras till något RAÄ-nummer eller synbar lämning ska redovisas som **Enkel lämningstyp, fyndplats** och lägesdata för fyndet ska bifogas. I fältet redovisas även i relevanta fall uppgifter om **terräng, orientering, skadebeskrivning, vegetation, antikvarisk kommentar, namn** som ska aviseras till officiella kartor samt muntlig eller skriftlig tradition.

Tillägg till befintlig beskrivning i FMIS

För lämningar som är registrerade i FMIS görs vanligen ett **tillägg** till den befintliga beskrivningen i FMIS med en sammanfattning av undersökningsresultaten. I tillägget beskrivs eventuella anläggningar och fynd som framkommit vid undersökningen. Om lämningens utbredning ändras anges de nya måtten och längdriktningen. Om delar av lämningen har undersökts och borttagits måste det tydligt framgå vad som kvarligger och vad som är undersökt och borttaget. Se **Exempel på tillägg**, s. 7.

Exempel på ny beskrivning

Exempel 1

Boplatz, ca 30x20 m (NNV-SSÖ). Inom angivet område påträffades avslag av kvartsit, brända ben och skörbränd sten. 1 avslag av kvartsit och 4 brända ben tillvaratogs.

Exempel 2

Bytomt, ca 270 x 230 m (NNV-SSÖ). Övergiven. Bytomtens utbredning enligt storskifteskarta från år 1806. Bredåker gamla tomt. Äldsta belägg från år 1316.

Exempel 3

Fångstgropssystem, ca 80 m l (Ö-V), bestående av 5 fångstgropar, varav 3 är runda och 2 är ovala, med ett inbördes avstånd av 5-20 m. De runda groparna är 2-5 m diam och 0,4-0,9 m dj. Alla har rundat bottenplan. Två är omgivna av vall, ca 2 m br och 0,1-0,2 m h. De ovala groparna är 5x4 m respektive 4x3 m st och 0,7 m dj. Båda har rektangulärt bottenplan. Båda har en flack vall i NV, 1,5-2 m br och 0,2 m h.

Exempel 4

Gravfält, 45x35 m (NÖ-SV), bestående av 11 forn lämningar. Dessa utgörs av 3 högar och 7 runda stensättningar. Högarna är 7-11 m diam och 0,6-1,2 m h. Två har en grop i mitten, 2 m diam och 0,4 resp 0,5 m dj. De runda stensättningarna är ca 4-6 m diam och 0,1-0,3 m h. Övertorvade.

Exempel 5

Älvkvarnsförekomst, 1x1 m, i block, 1,5 m st och 0,4 m h, bestående av 30 älvkvarnar. Dessa är 3-5 cm diam och 0,5-2 cm dj.

Exempel på tillägg

Exempel 1

Befintlig beskrivning i FMIS för Nollberga 5:1:

Gravfält, 120x20-50 m (NNV-SSÖ), bestående av 24 fornlämningar. Dessa utgöres av 4 högar och 20 närmast runda stensättningar. Högarna är 7-10 m diam och 0,7-1,4 m h. Två har i ytan enstaka stenar, 0,2-0,4 m st. Tre har mittropar, 1-1,5 m i diam och 0,2-0,4 m dj. De runda stensättningarna 3,5-5 m diam och 0,1-0,3 m h. Övertorvade. Flertalet har i ytan enstaka stenar, 0,2-0,5 m st. Några har ojämn yta och något oklar yttre begränsning.

Tillägg:

Ytterligare 2 runda, övertorvade stensättningar påträffades strax utanför den SSÖ delen av gravfältet. Utbredningen utökades till 130x20-50 m (NNV-SSÖ).

Exempel 2

Befintlig beskrivning i FMIS för Nollberga 101:1:

Milstolpe, gnejs, 1,5 m h, 0,55 m br och 1 m tj. Inskrift i upphöjd relief: 1 \ 4 \ 1666 \ IH. Den övre delen avslagen, så att halva ettan saknas. Postament, kvadratisk, kallmurat, 1,6x1,6 m (NÖ-SV) och 1,5 m h.

Tillägg:

Milstolpe och postament har flyttats ca 50 m åt SV p. g. a. omläggning av vägsträckning.

Orientering

Här anges eventuella orienteringsuppgifter. Orientering bör alltid anges för lämningar på eller invid vägar, gränser etc. så att inte tvivel uppstår om på vilken sida om vägen eller gränsen lämningen är belägen.

Skadebeskrivning

Här beskrivs eventuella skador på lämningen. Om lämningen har flera skador beskrivs de i tur och ordning från lämningens mitt och ut mot dess kanter. Skadorna kan vara orsakade av människa, med eller utan uppsåt, eller av naturen, t.ex. erosion vid älv- eller sjöstrand, vindfällen, grävlingsgryt. Av hävd bedöms t.ex. en boplats i åker inte som skadad, medan däremot en boplats i markberedd skogsmark kan bedömas som skadad. En arkeologisk undersökning betraktas inte som en skada på lämningen.

Terräng

Här beskrivs terrängen där lämningen är belägen. Lämningens topografiska och geologiska belägenhet samt markanvändning på platsen ska ingå i uppgifterna, t.ex. "Krön av liten sandbacke nära sjöstrand. Kalfjäll".

Vegetation

Här beskrivs eventuell vegetation som växer på lämningen. Av vegetationen beskrivs i första hand träd och buskar.

Tradition

Här anges eventuell muntlig eller skriftlig tradition om den aktuella lämningen. Källa till traditionen ska alltid anges. Skriftliga källor anges i fältet Referenser, men en hänvisning till författaren bör göras här, t.ex. (Andersson, O. 1977). Vid muntlig källa anges namnet på den person som lämnat uppgiften om traditionen under fältet Uppgiftslämnare.

Rekommenderat namn

Här anges eventuellt namn på lämningen som ska aviseras till officiell karta, t.ex. Anunds hög eller Vidby gamla tomt.

Alternativa namn/Namnlista

Här anges övriga namn eller namnformer för lämningen.

Objekttabell för sammansatt lämningstyp (*obligatorisk vid sammansatt lämningstyp*)

Tabellen används vid redovisning av sammansatt lämningstyp. De sammansatta lämningstyperna redovisas på s. 3. Huvuddelen av fälten i tabellen är identiska med dem som finns i Objekttabell för enkel lämningstyp och beskrivs ovan, s. 3 – 5.

Antal (för sammansatt lämningstyp)

Antalet för en sammansatt lämningstyp är alltid 1. Värdet är förvalt i blanketten.

Sammansatt lämningstyp

Här anges lämningstyp för den sammansatta lämningen enligt rullista. Gällande lämningstyplista finns att ladda ned på

http://www.raa.se/cms/showdocument/documents/extern_webbplats/fornsok/lamn3_4.pdf. För förklaring till lämningstypers struktur och egenskapsvärden se "**Begreppsmodell för lämningstyp**", s. 10 – 11.

Antal (för ingående lämningstyp)

Ange antal för de ingående lämningar som har exakt samma lämningstyp och exakt samma egenskapsvärden.

Ingående lämningstyp

Här anges lämningstyp för ingående lämning enligt gällande rullista.

För den sammansatta lämningstypen "Boplats" behöver ingående lämningstyper endast redovisas vid särskild undersökning.

Vid registrering av övriga sammansatta lämningstyper måste minst en ingående lämningstyp anges. De ingående lämningstyperna är alltid enkla lämningstyper.

Egenskapsvärden

Här anges eventuella egenskapsvärden för ingående lämningstyp enligt rullista. För utförlig beskrivning av egenskapsvärden, se s. 5.

Beskrivning (*obligatoriskt fält*)

Vid sammansatt lämningstyp beskrivs även de ingående lämningstyperna. Ange antal för varje ingående lämningstyp och ge en kortfattad beskrivning av dessa. I övrigt är riktlinjerna för beskrivning desamma som för enkel lämningstyp, se s. 6 – 7.

Referenser

Kartmaterial

Här anges t.ex. historiska kartor och specialkartor som berör lämningen. Ange namnet på **arkivet** där kartan förvaras, kartans **aktnummer** eller beteckning och årtal för kartan samt **karttyp** enligt rullista.

Skriftlig källa

Här anges litteratur, rapporter, handlingar och ärenden som berör lämningen. För litteratur ska följande uppgifter alltid finnas med: författare, redaktör eller utgivare; tryckår; verkets titel och undertitel samt eventuell serie. För rapporter anges alltid ansvarig organisation och rapportnummer eller motsvarande. För handlingar och ärenden anges alltid organisation och diarienummer.

Bild

Här anges uppgifter om foton eller andra bilder som levereras digitalt till FMIS. Bildformatet för de insända bilderna ska alltid vara JPEG och max 800x600 pixlar. Bifogade bildfiler ska ha samma namn som motsvarande fotoidentitet/titel. Bilden ska vara av intresse för en bred allmänhet samt vara representativt och belysande för lämningen.

Upphovsman

Namnet på personen som har tagit fotografiet eller skapat bilden.

Upphovsrätt (*obligatoriskt fält vid Bild*)

Namnet på organisationen eller personen som har upphovsrätt till bilden.

Datum

Datum för fotografering/bild.

Fotoidentitet/titel (*obligatoriskt fält vid Bild*)

Här anges en för bilden beskrivande titel, t.ex. Stensättning 1. Fältet får innehålla max 30 tecken.

Fotokommentar

Här anges eventuell bildtext. Texten ska vara kortfattad.

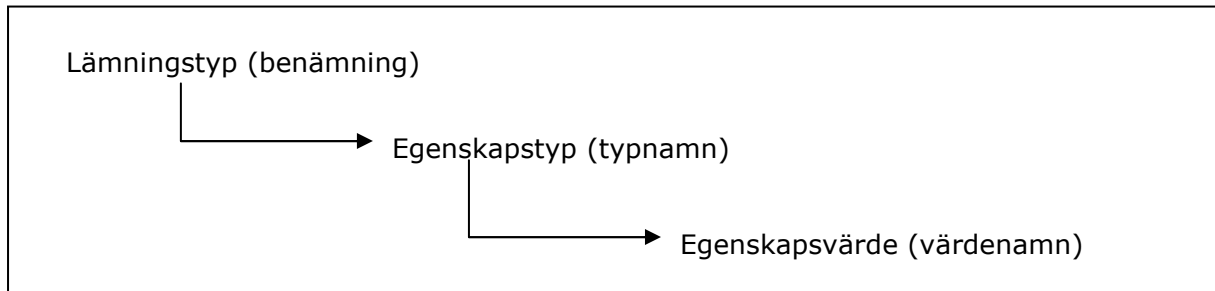
Riktning till motivet

Här anges det väderstreck, N, NV osv. som fotografen är vänd mot när han/hon fotograferar.

Begreppsmodell för lämningstyper

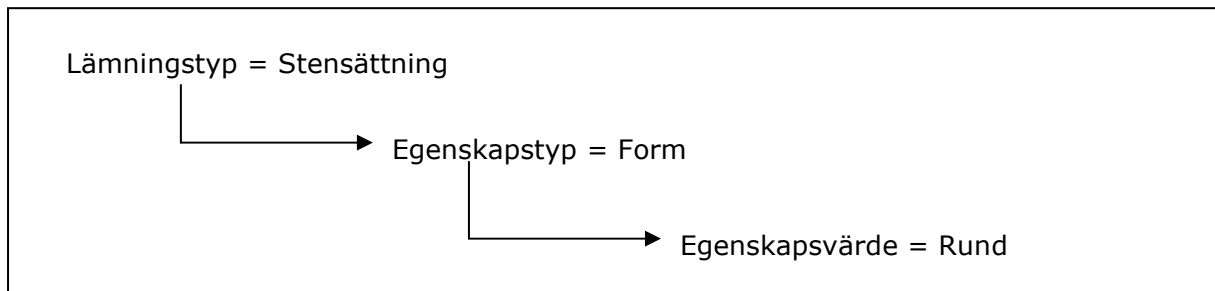
Texten tagen ur "Informationssystemet för fornminnen – lista med lämningstyper och antikvarisk praxis".

Begreppsmodellen för lämningstyper kan grafiskt presenteras så här:

Benämning är namnet på en viss lämningstyp som kan registreras separat. Till lämningstypen kan föras vissa egenskapstyper. Dessa har i sin tur olika värden (egenskapsvärden).

Ett exempel på strukturen är:

Exempel på egenskapstyper är form (rund, kvadratisk m.fl.), material (sten, stål, trä m.fl.), typ av färdväg (hålväg, vägbank m.fl.). Flertalet lämningstyper har inga sökbara egenskapstyper och ett litet fåtal har tre stycken. En del egenskapstyper är flervärda. Flervärd står för att en lämning har två (eller fler) karakteristika av samma egenskapstyp – dvs. eftersom lämningstypen boplats har den flervärda egenskapstypen fyndmaterial kan man när man registrerar en boplats ange att man hittat flinta, grönsten och kvarts.

Vissa typer av lämningar har av hävd kunnat registreras både enskilt och som grupper, både rumsligt och terminologiskt. Ett tydligt exempel är ensamliggande stensättningar kontra stensättningar på ett gravfält. Ofta har dessa grupper väl inarbetade namn, såsom "stensträngssystem" och "gravfält" vilka visar att lämningarna har en viss relation till varandra. Man har också velat hålla samman vissa kombinationer av olika lämningstyper för att visa att de har en relation till varandra, ofta en funktionell relation (t.ex. hyttområde och gruvområde).

Lämningstypslistan ger fortsatt möjlighet att hålla information om enskilda lämningar såväl som grupper av lämningar. Vissa lämningstyper avser en lämningstyp medan andra avser grupper av lämningar av en eller flera lämningstyper. De senare kallas för sammansatta lämningstyper och används alltså för områden med flera lämningar som man bedömer hör samman funktionellt och kronologiskt.

